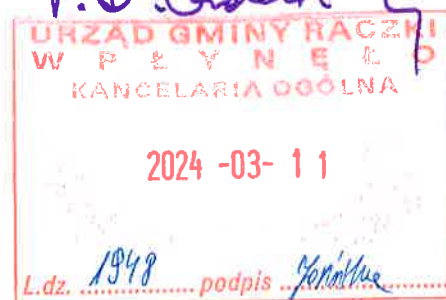

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej **ul. Nowe Osiedle 2, 16-420 Raczki**

tel./fax. (87) 56-85-046

e-mail: pomoc@gops-raczki.pl

GMINNY OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ
16-420 Raczki, ul. Nowe Osiedle 2
tel./fax 087 568 50 46

Sprawozdanie **z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny** **za rok 2023**

Raczki, marzec 2024r.

I. Wprowadzenie

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raczkach jest instytucją odpowiedzialną za realizację zadań z zakresu wspierania rodziny oraz rozwój systemu pomocy dla rodziny, przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji rodzicielskich na terenie gminy. GOPS w Raczkach kontynuuje realizację rozwiązań w zakresie wspierania rodziny, kierując się dobrem dziecka, dobrem rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka, przy współdziałaniu instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

Zgodnie z art. 8 ustawy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wójt zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- 4) podniesienia świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie pracy z rodziną a także pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Zadania w zakresie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej realizowane są one w oparciu o założenia programowe i ustawowe zawarte w szczególności w poniższych dokumentach:

- Ustawie z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn.zm.);
- Ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2024r. poz. 177 z późn. zm.);
- Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Raczki na lata 2023 – 2027;
- Gminnym Programie Wspierania Rodziny w Gminie Raczki na lata 2022 – 2024.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Zgodnie z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożono na gminę zadania, mające na celu stworzenie i realizowanie spójnego systemu pomocy dziecku i rodzinie, do których w szczególności należy:

- opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- finansowanie:

- podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- sporządzanie, zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny, sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
- prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Zgodnie z art. 179 ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w terminie do dnia 31 marca każdego roku Wójt składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

II. Wspieranie rodziny – interdyscyplinarność działań

Wobec rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raczkach podejmuje działania, których celem jest zapewnienie wsparcia i pomocy, szczególnie poprzez:

- analizę sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- pomoc asystenta rodziny;
- wzmocnienie roli i funkcji rodziny;
- rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- pomoc w integracji rodziny;
- przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny.

Wspieranie rodziny, to zespół planowanych działań, mających na celu przywrócenie funkcji opiekuńczo-rodzicielskich, działania te prowadzone mogą być w formie:

- ✓ pracy z rodziną m.in. poprzez konsultacje, poradnictwo specjalistyczne, terapię, mediację, usługi dla rodzin z dziećmi, pomoc prawną, przydzielenie asystenta rodziny;
- ✓ pomocy w opiece i wychowaniu dziecka poprzez placówki wsparcia dziennego oraz rodziny wspierające, może odbywać się to przy aktywnym udziale lokalnych instytucji, organizacji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny.

Pomoc rodzinie ma charakter czasowy, podejmowana jest przy pełnym wykorzystaniu zasobów własnych rodziny oraz jej potencjału. Praca z rodziną podejmowana jest zarówno w rodzinie wymagającej wsparcia, by mogła poradzić sobie z doznawanymi trudnościami, tak by nie doszło do działań interwencyjnych w postaci umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, jak i rodzinie w sytuacji czasowego umieszczenia dziecka poza środowiskiem rodzinnym. Wówczas działania pomocowe zmierzają do stworzenia takich warunków w funkcjonowaniu rodziców umieszczonego dziecka, by możliwy był powrót dziecka do rodziny biologicznej. Podstawowymi zadaniami w pracy

asystenta są kompleksowe działania podejmowane wobec rodziny, polegające przede wszystkim na towarzyszeniu rodzinie, z zachowaniem profesjonalnych relacji, w pokonywaniu trudności, poprawie funkcjonowania i zmianie niekorzystnych dla rodziny sytuacji kryzysowych.

Zadania z zakresu wspierania rodziny realizują min. pracownicy socjalni oraz asystent rodziny.

PRACOWNICY SOCJALNI

Działania podejmowane przez pracowników socjalnych koncentrowały się przede wszystkim na diagnozowaniu i analizowaniu sytuacji rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, ustalaniu przyczyn występującego w nich kryzysu. Udzielana pomoc miała na celu zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny oraz wzmocnienie jej w wypełnianych przez nią funkcjach (opiekuńczej, wychowawczej, ekonomicznej, socjalizacyjnej, kulturowej) i była realizowana w ramach pracy socjalnej.

W 2023 r. pracownicy socjalni objęli pomocą:

- 107 rodzin (258 osób w rodzinie), w których występowała wielodzietność lub potrzeba ochrony macierzyństwa. Podjęte w tych rodzinach działania dotyczyły w szczególności: wnioskowania o pomoc finansową na zakup leków, artykułów higienicznych; wnioskowania o udzielenie pomocy rzeczowej w formie odzieży, opału; motywowania do aktywizacji zawodowej; wskazywania możliwości otrzymania bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego (pedagogicznego, psychologicznego, prawnego); wskazywania możliwości kontrolowania budżetu domowego, monitorowania właściwego pełnienia ról rodzicielskich; udzielania pomocy w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych, załatwianiu spraw urzędowych, wykorzystywaniu własnych uprawnień do świadczeń społecznych; udzielania poradnictwa w zakresie opieki i wychowania dzieci;
- 75 osobom przyznano pomoc w formie świadczeń pieniężnych (zasiłki celowe, specjalne celowe, okresowe);
- 17 rodzinom wielodzietnym (68 osób w rodzinie) przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, wskazano i umożliwiono kontakt ze specjalistami (m.in. pedagogiem, psychologiem, prawnikiem); udzielono wsparcia w zakresie: tworzenia warunków sprzyjających prawidłowemu rozwojowi rodziny, edukacji (wskazywanie właściwych metod wychowawczych, sposobu spędzania wolnego czasu, zwracanie uwagi na warunki sanitarno-higieniczne i zadbanie dzieci, motywowanie rodziców do pracy nad właściwą postawą i prawidłowym wypełnianiem swoich obowiązków), zdrowia (motywowanie do podjęcia leczenia);
- w 14 rodzinach rozwiązywali problemy związane z występującą w rodzinie przemocą;
- 30 uczniom ze szkół podstawowych, OSW w Suwałkach i OSW w Olecku przyznano pomoc w formie posiłku;
- 34 osobom (liczba osób w tych rodzinach – 104) - świadczenie pieniężne na zakup żywności (w kwotach od 200 zł do 800 zł);
- 7 rodzinom (liczba osób w tych rodzinach – 7) - świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych (w kwocie 200 do 300 zł).

Pracownicy socjalni, sporządzali również okresowe opinie dotyczące sytuacji rodzin biologicznych oraz ich możliwości w zakresie powrotu dzieci do rodziny. Działania podejmowane przez pracowników socjalnych, odbywały się w miarę potrzeb i możliwości, przy współpracy z przedstawicielami placówek oświatowych, służby zdrowia, Policji, prokuratury, instytucji działających na rzecz rodziny (Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej).

ASYSTENT RODZINY

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- 1) pomoc w poprawie sytuacji bytowej oraz w uzyskaniu samodzielności materialnej:
 - udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej;
 - udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
 - wspieranie aktywności społecznej rodzin;
 - motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
 - udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 2) wsparcie specjalistyczne:
 - udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
 - udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
 - motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych (np. *Szkoła dla rodziców i wychowawców*);
 - prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 3) czynności administracyjne:
 - prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
 - opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną;
 - dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
 - monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
 - sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 4) współpraca z innymi podmiotami:
 - współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
 - współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, które zajmują się przeciwdziałaniem przemocy domowej lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.
- 5) czynności interwencyjne: podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin.

W ramach realizacji zadań określonych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Raczkach, został zatrudniony asystent rodziny. Jego praca koncentrowała się przede wszystkim na poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej rodzin, w których znajdowały się małoletnie dzieci. Głównym celem asystentury było podniesienie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodzin, umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia sobie z problemami dnia codziennego.

W 2023 roku asystent rodziny pracował z 2 rodzinami, składającymi się z 7 osób, w tym: 3 dorosłych i 4 dzieci w wieku szkolnym. W rodzinie występowały problemy opiekuńczo-wychowawcze, w szczególności: brak

wyuczonych pozytywnych wzorców wychowawczych, duży dystans uczuciowy w stosunku do dzieci, nadużywanie alkoholu, konflikt pomiędzy członkami rodziny. W obu przypadkach rodziny zostały zobowiązane do współpracy z asystentem rodziny Postanowieniami Sądu Rejonowego w Suwałkach III Wydział Rodziny i Nieletnich. W przypadku jednej z rodzin, trójka małoletnich dzieci w lipcu 2023r. decyzją Sądu została umieszczona w pieczy zastępczej (niespokrewniona rodzina zastępcza). W drugiej rodzinie dziecko zostało umieszczone w Domu Dziecka w Nowej Pawłówce (na okres od 07.06.2023r. do 31.07.2023r.), po tym okresie wróciło do biologicznej matki.

W 2023r. koszty wynagrodzenia osoby zatrudnionej na ww. stanowisku w wys. 6.779,75 zł z dotacji 1.081,87 zł, ze środków własnych – 5697,88 zł.

Tab. 1 Praca asystenta rodziny w 2023r.

L.p.	Wyszczególnienie	Dane za 2023 r.
1.	Ilość rodzin	2
2.	Ilość dzieci w rodzinach	4
3.	Ilość spotkań asystenta z rodzinami	48
4.	Ilość godzin pracy asystenta z rodzinami	144

III. Finansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka.

Zgodnie z art. 191 ust. 1 oraz ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, za dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka czy placówce opiekuńczo – wychowawczej, gmina (właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej) ponosi wydatki. Gmina zobowiązana jest do współfinansowania pobytu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w wysokości odpowiednio:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2023 r. plan na ww. cel wynosił 12.600 zł. Opłata Gminy z tego tytułu wyniosła: 12.583,31 zł. Zgodnie z powyższymi przepisami Gmina Raczki współfinansowała wydatki na opiekę i wychowanie czworga dzieci (z 2 rodzin biologicznych) z terenu gminy przebywających w rodzinach zastępczych w Suwałkach:

- 1 dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej w Suwałkach od 2016 roku (od 5 lipca 2022r. przebywa w spokrewnionej rodzinie zastępczej na terenie Gminy Olecko),
- 3 dzieci umieszczona w rodzinie zastępczej w powiecie suwalskim, gdzie przebywają od lipca 2023 roku.

Ponadto w okresie od 07.06.2023r. do 31.07.2023r. jedno dziecko przebywało w Domu Dziecka w Nowej Pawłówce.

IV. Działania realizowane w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Raczki na lata 2022-2024.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Raczki na lata 2022 - 2024, zwany dalej Programem jest kontynuacją programu wspierania rodziny realizowanego w gminie od 2013r. i powstał w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2012 r. Ww. program powołano uchwałą Rady Gminy Raczki Nr XXXIII/230/22 z dnia 23 września 2022 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Raczki na lata 2022-2024.

Głównym celem Programu jest: „Tworzenie optymalnych warunków do wychowania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych”.

Program adresowany jest do rodzin zamieszkujących Gminę Raczki, zwłaszcza do rodzin mających problemy opiekuńczo - wychowawcze, zagrożonych odebraniem dzieci i umieszczeniem ich w pieczy zastępczej oraz rodzin, którym zostały odebrane bądź ograniczone prawa rodzicielskie.

Cele szczegółowe programu to:

- 1) Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.
- 2) Wspieranie rodzin zagrożonych patologią, rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalanie zasobów tkwiących w rodzinach.
- 3) Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.
- 4) Wsparcie rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

W minionym roku tak jak i w poprzednich dwóch latach Program realizowany był przez współpracujące ze sobą instytucje powołane do pracy z rodziną i na rzecz rodziny.

1. REALIZACJA POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ

Cel szczegółowy 1: Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny

Poniższa tabela obrazuje działania realizowane w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Raczki na lata 2022-2024 oraz instytucje zaangażowane w ich realizację.

CEL SZCZEGÓŁOWY 1 Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny			
Lp.	Zadania	Realizatorzy	Realizacja zadań
1.	Świadczenie pomocy społecznej rodzinom, które znajdują się w trudnej sytuacji materialnej.	GOPS	W 2023r. podobnie jak w latach poprzednich pracownicy socjalni udzielali pomocy w formie świadczeń pieniężnych, niepieniężnych i pracy socjalnej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialno-bytowej. W 2023r. GOPS w Raczkach wypłacił następujące świadczenia z pomocy społecznej: - zasiłki okresowe: • liczba świadczeń - 104 • kwota - 49 896,96 zł - zasiłki celowe: • liczba świadczeń - 51 • kwota - 21 150,00 zł

			- zasiłki stałe: • liczba świadczeń - 170 • kwota - 97 900,99 zł - program „Posiłek w szkole i w domu” • liczba świadczeń - 4 077 • kwota - 51 227,00 zł Świadczeniami skierowanymi do rodzin z dziećmi są m.in. świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego. W 2023r. wypłacono następujące świadczenia: - jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka: wypłacono 19 świadczeń, na kwotę 19.000 zł; - świadczenie rodzicielskie: wypłacono 57 świadczenia na kwotę 52 009,70 zł; - świadczenie o wspieraniu kobiet w ciąży „Za życiem”: wypłacono 1 świadczenie na kwotę 4 000,00 zł; - fundusz alimentacyjny: wypłacono 127 świadczeń na kwotę 53 619,29 zł; - zasiłki rodzinne w liczbie 2 448 świadczenia, na kwotę - 271 045,13 zł; - dodatki do zasiłków rodzinnych: • z tytułu urodzenia dziecka w liczbie 6 świadczeń, na kwotę - 5 261,66 zł, • opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego w liczbie 23 świadczeń, na kwotę - 8 867,00 zł, • z tytułu samotnego wychowywania dziecka - 116 świadczenia, na kwotę - 17 446,68 zł, • z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej - 688 świadczeń, na kwotę - 63 105,22 zł • z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego - 182 świadczenia, na kwotę - 17 391,80 zł, • z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania - 483 świadczeń, na kwotę - 32 334,57 zł, • z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego - 145 świadczeń, na kwotę 13 938,57 zł. Zadanie sfinansowano ze środków Gminy Raczkki oraz ze środków budżetu państwa. Czas realizacji: 2023 rok - w sposób ciągły.
2.	Zapewnienie dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin posiłków w szkole.	GOPS, Placówki Oświatowe	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raczkach, w ramach wieloletniego programu rządowego "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019 - 2023 finansował obiady w szkołach dla 30 dzieci. W okresie od 01.01.2023r. do 31.12.2023r. z pomocy w ramach ww. programu korzystało: - 30 dzieci ze szkół podstawowych, OSW w Suwałkach i OSW w Olecku - w formie posiłku (koszt jednego świadczenia wynosił od 3,50 do 7 zł), - 34 osobom (liczba osób w tych rodzinach - 104) - świadczenie pieniężne na zakup żywności (w kwotach od 200 zł do 800 zł), - 7 rodzinom (liczba osób w tych rodzinach - 7) - świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych (w kwocie od 200 do 300 zł). W 2023r. z pomocy w formie dożywiania korzystały rodziny, w których dochód nie przekraczał 200% kryterium dochodowego. Udzielenie pomocy poprzedzał wywiad środowiskowy, w wyniku którego ustalono dochód zgodnie z kryterium dochodowym wynikającym z ustawy, a także potwierdzono przyczynę udzielenia pomocy w tej formie. Wydatki w 2023 r. na realizację powyższego programu (zakup

			posiłków, zasiłki celowe na zakup żywności, świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych] wyniósł ogółem 51 227,00 zł. z czego 40 467,00 zł to dotacja z budżetu państwa, a pozostała część czyli 10 760,00 zł to środki własne gminy. Zadanie sfinansowano ze środków Gminy Raczkki oraz ze środków budżetu państwa. Czas realizacji: 2023 rok – w sposób ciągły.
3.	Udzielenie dzieciom i młodzieży stypendiów.	Urząd Gminy	Pomocą, w formie stypendiów w roku 2023 objęto: - 28 uczniów – stypendia szkolne na łączną kwotę 19.645,60 zł - 43 stypendia Wójta Gminy Raczkki, wypłacone w łącznej kwocie 12.250 zł. Zadanie sfinansowano ze środków Gminy Raczkki oraz ze środków budżetu państwa. Czas realizacji: 2023 rok – w sposób ciągły.
4.	Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w artykuły szkolne i podręczniki.	Placówki Oświatowe, Urząd Gminy	W 2023 roku Szkoła Podstawowa w Raczkach otrzymała dotację celową na podręczniki i ćwiczenia.
5.	Organizowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży.	GOK	Półkolonie dla dzieci i młodzieży – odbyły się w dniach 17-27 lipca 2023 roku w Raczkach, wśród atrakcji uczestnikom znalazły się: warsztaty taneczne, florystyczne, plastyczne – Eko pszczoły, kartka z wakacji i las w słońcu, wspólne wykonanie muralu oraz zajęcia z bezpiecznego zachowania nad wodą, gra terenowa, a także: wyjazdy integracyjne – do Muzeum Kultury Bartniczej w Augustowie, na rejs łodzią Leptodora II po jeziorze Wigry do Starego Folwarku, wycieczka do Suwalskiego Parku Krajobrazowego, do kina oraz wiele innych. W wypoczynku zorganizowanym przez GOK udział wzięło 50 dzieci w wieku 6-12 lat. „Półkolonie Zimowe” – odbyły się w dniach 23-24 stycznia 2023 roku w Gminnym Ośrodku Kultury, wśród atrakcji znalazły się: zabawy muzyczne, kreatywne, towarzyskie, planszówki i karaoke, szukanie skarbów oraz wyjazdy integracyjne do kina i Aquaparku. W wydarzeniu udział wzięło około 100 osób.
6.	Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	Ochrona Zdrowia, Placówki Oświatowe, GOPS	Pracownicy socjalni monitorowali sytuację zdrowotną w rodzinach dysfunkcyjnych, w przypadku niepokojących spostrzeżeń natychmiast o całej sytuacji informowano tut. Ośrodek (pielęgniarka, położna, lekarz rodzinny) i proszono o skontrolowanie stanu zdrowia małoletnich.
7.	Pomoc w zaopatrzeniu osób niepełnosprawnych w niezbędny sprzęt ortopedyczny i środki pomocnicze.	PCPR, GOPS	W ramach tego zadania, mieszkańcy Gminy Raczkki, wymagający wsparcia w zakresie zaopatrzenia w sprzęt ortopedyczny i rehabilitacyjny korzystają z pomocy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach.
8.	Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej.	Urząd Gminy, GOPS	W 2023 roku na współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej (pobyt dziecka w rodzinie zastępczej) wydatkowano 12 583,31 zł. Zadanie sfinansowano ze środków Gminy Raczkki.
9.	Współpraca z instytucjami i organizacjami spoza terenu gminy zajmującymi się pomocą rodzinie.	Wszystkie podmioty	Pracownicy socjalni w 2023r. podejmowali współpracę z przedstawicielami instytucji realizujących zadania na rzecz dziecka i rodziny. Współpraca ta niezmiennie miała charakter konsultacji, wymiany informacji oraz wspólnie podejmowanych działań, zmierzających do poprawy sytuacji zarówno rodzin z dziećmi, jak i rodzin ubiegających się o przejęcie opieki nad swoimi dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej. Partnerami pracowników socjalnych w ich działaniach byli m.in. kuratorzy sądowi, policjanci, lekarze rodzinni i pielęgniarki środowiskowe oraz koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej i opiekunowie dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

CEL SZCZEGÓŁOWY 2			
Wspieranie rodzin zagrożonych patologią, rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalanie zasobów tkwiących w rodzinach			
Lp.	Zadania	Realizatorzy	Realizacja zadań
1.	Systematyczna praca z rodzinami z problemem opiekuńczo – wychowawczym polegająca m.in. na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo – wychowawczej, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym i rówieśniczym.	GOPS, Placówki Oświatowe, Policja, GKRPA	Asystent rodziny pełni bardzo ważną rolę w systemie wsparcia rodziny. Zajmuje się pomocą i pracą z rodziną. Celem pracy asystenta rodziny jest osiągnięcie przez rodziny podstawowego poziomu stabilizacji życiowej, która umożliwia jej wychowanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Elastyczny i nienormowany czas pracy asystenta rodziny służyć ma realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny. Asystent rodziny kierowany jest do pracy tylko z tymi rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego. Potrzeba podejmowanych przez niego działań pomocowych ustanie z osiągnięciem przez rodzinę umiejętności samodzielnego, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Rola asystenta rodziny ma istotne znaczenie już na etapie profilaktyki. Jego zadaniem jest całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Działania asystenta rodziny polegają na aktywnym wspieraniu rodziny, w której mają miejsce problemy trudne do pokonania przez tę rodzinę. Praca asystenta rodziny ma charakter kompleksowy. W pierwszej kolejności osoba pełniąca tę funkcję dba o rozwiązanie podstawowych problemów socjalnych rodziny: mieszkaniowych, materialnych, zdrowotnych czy prawnych. Ponadto pomaga również w rozwiązaniu problemów podopiecznych (emocjonalnych, rodzinnych, problemów w grupie rówieśniczej) i w razie potrzeby kieruje ich na odpowiednią terapię. Asystent rodziny wspiera również swoich podopiecznych w podejmowaniu aktywności społecznej. Do jego zadań należy też motywowanie podopiecznych do podnoszenia kwalifikacji zawodowych lub kontynuowania nauki, pomoc w wyborze odpowiedniej szkoły lub kursów zawodowych, przełamywaniu kompleksów i ewentualnych kryzysów wynikających z trudności i niepowodzeń w nauce. Asystent rodziny zachęca bezrobotnych do podjęcia pracy i wspiera ich w pierwszych miesiącach zatrudnienia. Intensywna praca asystenta z rodziną jest realizowana również w przypadku czasowego umieszczenia przez sąd dziecka poza rodziną. Wówczas zadaniem asystenta staje się nie tylko praca z biologicznymi rodzicami dzieci w miejscu zamieszkania, ale również współpraca z rodziną zastępczą lub koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, odpowiedzialnym za dziecko umieszczone w instytucji sprawującej pieczę zastępczą, będącej w gestii powiatu oraz z sądami. Powinien on aktywnie uczestniczyć we wszystkich działaniach zmierzających do powrotu dziecka do rodziny. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Raczkach w 2023 r. pracował asystent rodziny, który prowadził pracę z dwiema rodzinami. Wydatki na wynagrodzenie i utrzymanie asystenta rodziny wyniosły 6 779,75 zł. Asystent rodziny pracował z rodzinami, które zostały zobowiązane do pracy z asystentem przez sąd. W roku 2023 asystent: • opracował dwa plany pracy z rodziną; • dokonał diagnoz rodziny; • udzielał pomocy i wsparcia w rozwiązaniu problemów socjalnych oraz wychowawczych z dziećmi,

			• prowadził indywidualne konsultacje wychowawcze dla rodziców i dzieci, • sporządzał opinie na wniosek sądu o rodzinie i jej członkach, • składał sprawozdania z współpracy do sądu, • współpracował z kuratorami sądowymi. Działania podejmowane przez pracowników socjalnych koncentrowały się przede wszystkim na diagnozowaniu i analizowaniu sytuacji rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, ustalaniu przyczyn występującego w nich kryzysu. Udzielana pomoc miała na celu zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny oraz wzmocnienie jej w wypełnianych przez nią funkcjach (opiekuńczej, wychowawczej, ekonomicznej, socjalizacyjnej, kulturowej) i była realizowana w ramach pracy socjalnej. Szkoła realizowała systematyczną pracę z dziećmi i rodzinami w zakresie zapobiegania zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym i rówieśniczym. Większość działań, podejmowanych przez pracowników socjalnych, odbywały się przy współpracy z przedstawicielami placówek oświatowych, Policji, i innych instytucji działających na rzecz rodziny (Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej).
2.	Coroczne uchwalanie gminnych programów profilaktycznych zawierających działania w zakresie profilaktyki i leczenia uzależnień oraz zasady ich finansowania.	Urząd Gminy/Rada Gminy, GOPS, GKRPA	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych opracowany w konsultacji z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, uchwalony Uchwałą Nr XXXVII/264/23 Rady Gminy Raczek z dnia 7 lutego 2023r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023 - 2026 Gminny Program jest częścią strategii integracji i polityki społecznej mającej na celu tworzenie spójnego systemu działań profilaktycznych i naprawczych zmierzających do zapobiegania powstawania nowych problemów związanych z alkoholem i narkotykami, zmniejszenia rozmiaru tych, które aktualnie występują oraz zwiększeniu zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami. Program jest częścią strategii integracji i polityki społecznej oraz podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań profilaktycznych naprawczych zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych. Program na 2023 rok jest kontynuacją zadań realizowanych w latach ubiegłych. Zadania ww. Programu obejmują w szczególności: 1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, 2. udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe (problemy narkomanii), pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, 3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych, 4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i

			osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych (problemy narkomanii), 5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 15 i 24-25 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego. 6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.
3.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i od innych środków psychoaktywnych.	GOPS, GKRPA, Placówki Oświatowe, Policja, GOK	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Raczkach w 2023r. odbyła 3 posiedzenia, na których głównymi tematami były postanowienia w sprawie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz rozmowy interwencyjno-motywacyjne przeprowadzane z 13 osobami zgłaszanymi na Komisję. Koszty GKRPA (w tym wynagrodzenia) – 5 732,11 zł. Poniesiono koszty 2 wniosków o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego w kwocie: 583,66 zł. Szeroko rozumianą działalność profilaktyczną i informacyjną z zakresu uzależnień prowadzą członkowie ZI oraz grup diagnostyczno-pomocowych powołanych do pracy z rodzinami uwikłanymi w przemoc. GOPS w Raczkach na stronie BIP (http://gops.raczki.biuletyn.net/?bip=1&cid=98) w zakładce: Lokalny Zespół Interdyscyplinarny udostępnił m.in.: - wykaz instytucji oferujących pomoc ofiarom przemocy w rodzinie, - nr telefonów zaufania, np. Niebieska Linia Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, Telefon Zaufania dla osób z problemem alkoholowym oraz uwikłanych w przemoc w rodzinie, telefon Suwalskiego Stowarzyszenia „Wybór”, itp. - Przydatne linki, m.in. Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Fundacji EGO – Poradni Rodzinnej w Suwałkach, Ośrodka Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Suwałkach itp. W siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Raczkach znajduje się tablica informacyjna na której umieszczone są aktualne informacje dot. zjawiska przemocy, uzależnień oraz wykaz instytucji pomocowych. W siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Raczkach udostępniono ulotki, broszury i materiały edukacyjne z aktualnymi informacjami dot. zjawiska przemocy, uzależnienia itp.: • Oferta specjalistycznego wsparcia w sytuacjach kryzysowych PCPR w Suwałkach, • Broszura „Ogólnopolskiego pogotowia dla ofiar przemocy” • Broszura informacyjna PARPA • Oferta Fundacji EGO w Suwałkach • Broszura informacyjna Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę • Plakat informacyjny Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży • Wykaz miejsc oferujących pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie • Broszura Procedura „Niebieskie Karty” – podstawowe informacje, • Broszura Prawne aspekty przeciwdziałania przemocy w rodzinie, • Informator O procedurze „Niebieskie Karty”, • Broszura Jak i gdzie szukać pomocy? Poradnik dla rodziców i opiekunów nastolatków.
4.	Promocja i realizacja programów profilaktycznych, edukacyjnych i prozdrowotnych w szkołach wspierających wychowanie dzieci i młodzieży – z zakresu uzależnień,	GKRPA, Placówki Oświatowe, Ochrona Zdrowia,	Działania profilaktyczne w Szkole Podstawowej im. św. Jana Pawła II w Raczkach, tematy zajęć: • Co jest ważne - świat moich wartości. • Co to znaczy być odpowiedzialnym, gdy ma się naście lat? • Mój szacunek do pracy i obowiązków rodziców i opiekunów.

	zdrowego żywienia, wad wymowy, wad postawy skierowanych do rodziców i dzieci.	GOK	• Bezpieczeństwo podczas ferii zimowych. • Dlaczego nałogi są szkodliwe. • Przemoc i agresja - jak jej przeciwdziałać? • Kultura języka, stroju, zachowania. • Korzyści płynące ze zdrowego odżywiania się. • Znaczenie zdrowego stylu życia. • Jak radzić sobie ze stresem. • Co to jest manipulacja? • Internet - przyjaciel czy wróg? • Odpowiedzialne korzystanie z mediów społecznościowych. • Jaki jest mój wymarzony zawód? • Niebezpieczeństwa grożące dzieciom. • Bezpieczne wakacje. • Spotkanie profilaktyczne pracowników KRUS z uczniami klas 4-5 na temat zachowania bezpieczeństwa w gospodarstwie rolnym. • Teatrzyki w przedszkolu. • Udział dzieci przedszkolnych w spotkaniu z policjantem, strażakiem, lekarzem. Działania pedagoga i psychologa szkolnego. • Trening Umiejętności Społecznych w klasach 7. • Trening Umiejętności Społecznych w grupach przedszkolnych – 1x w tygodniu. • Indywidualne konsultacje terapeutyczne z psychologiem i pedagogiem szkolnym. • Mediacje i interwencje w sytuacjach nagłych (przemoc rówieśnicza). • Objęcie pomocą psychologiczną – pedagogiczną dzieci z rodzin z NK, oraz sytuacji okołorozwodowych. • Rozmowy z rodzicami uczniów w celu przeciwdziałania przemocy wśród dzieci. • Porady i konsultacje dla rodziców, uczniów, nauczycieli. • Podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży. • Wspierania nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w udzielaniu pomocy P-P. • Diagnozowanie sytuacji rodzinnych – udzielanie pomocy oraz wsparcie. • Spotkanie profilaktyczne pracowników KRUS z uczniami klas 4-5 na temat zachowania bezpieczeństwa w gospodarstwie rolnym. • Teatrzyki w przedszkolu. • Udział dzieci przedszkolnych w spotkaniu z policjantem, strażakiem, lekarzem.
5.	Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu zapobieganie zjawisku, kierowanie potencjalnych sprawców przemocy na działania korekcyjno-edukacyjne mające na celu ograniczenie przemocy w rodzinie.	ZI, GOPS, Policja, Ochrona Zdrowia, PCPR, Organizacje pozarządowe	W 2023r. do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Raczkę wpłynęło 10 Niebieskich Kart wszczynających procedurę. Doraźna pomoc osobom uwięzonym w przemoc realizowana była poprzez bezpośrednią działalność członków ZI oraz członków grup diagnostyczno-pomocowych powoływanych do pracy na rzecz rodzin dotkniętych przemocą. W 2023r. członkowie grup diagnostyczno-pomocowych spotkali się 47 razy, objęli pomocą i wsparciem ogółem 40 osób z 14 rodzin w których występował problem przemocy, w tym: • 14 kobiet (1 kobieta powyżej 65 r.ż., jedna niepełnosprawna), • 14 mężczyzn, • 12 dzieci (1 z niepełnosprawnością). Prowadzono dwie procedury NK w których osobami, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą, były dzieci.

6.	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży w zakresie promocji zdrowego stylu życia poprzez sport, rekreację i kulturę.	Urząd Gminy, GKRPA, Placówki Oświatowe, Biblioteka Publiczna, GOK	Zadanie to realizowane jest głównie poprzez działalność Gminnego Ośrodka Kultury w Raczkach oraz Szkoły Podstawowej w Raczkach. Działalność GOK jest wielopłaszczyznowa. Główne zamierzenia to: 1. Organizowanie różnorodnych form edukacji artystycznej, kulturalnej, społecznej i naukowej kierowanej do odbiorców wszystkich grup wiekowych. 2. Popularyzowanie i promowanie twórczości artystycznej z różnych dziedzin sztuki. 3. Gromadzenie, dokumentowanie, tworzenie, ochrona i udostępnianie dóbr kultury. 4. Kształtowanie wzorów aktywnego uczestnictwa w kulturze oraz podejmowanie działań integracyjnych w sferze kultury. 5. Rozpoznawanie i rozbudzanie zainteresowań oraz potrzeb kulturalnych, przygotowywanie do odbioru i tworzenia wartości kulturalnych. W roku sprawozdawczym GOK zorganizował następujące zajęcia: <u>Wydarzenia teatralne:</u> - Spektakl pn. „Zimowa Opowieść”; - Spektakl świąteczny pt. „Bajkowa Szopka” i animacje z Mikołajem pt. „Bal u Królowej Zimy” w wykonaniu Teatru pod Orzełkiem Białogostoku; <u>Wydarzenie plenerowe własne i współorganizowane z partnerami zewnętrznymi:</u> - „Wielki Dzień Młodego Raczka”; - „Pikniki Integracyjny – Powitanie Lata”; - Dyskoteka pn. „W Raczkach Klimat Tworzą Ludzie”; - Półkolonie dla dzieci i młodzieży; - Półkolonie Zimowe; <u>Inne wydarzenia i spotkania okolicznościowe:</u> - Orszak Trzech Króli; - Jasełka; - Koncert Kolędowy; - Półkolonie Zimowe; - Bal Karnawałowy dla dzieci; - Raczkowska Wigilia Gminna; <u>Konkursy:</u> - Gminny Konkurs Recytatorski „Witaj Wiosno!”; - Konkurs fotograficzny pn. „Piękno pałacu Paca”; - Konkurs Pieśni Patriotycznej im. gen. Ludwika Paca „Tobie Ojczyźnie 2023”; <u>Edukacja kulturalna:</u> - Zajęcia plastyczne; - Zajęcia muzyczne; - Zajęcia z języka angielskiego; - Zajęcia modelarskie; - Gaming; - Zajęcia integracyjne poprzez sport; - Zajęcia dekoracyjne; <u>Zajęcia dodatkowe – płatne:</u> - Lekcje gry na keyboardzie i pianinie; - Zajęcia fitness i rozciągające SLOW; - Zajęcia zumbi; - Zajęcia ACRO DANCE;
----	--	---	--

			<u>Pozostała działalność programowa, w tym realizowana przy współpracy z innymi podmiotami oraz kołami i wolontariuszami:</u> - Szkolny Klub Wolontariusza „Iskra Prometeusza”; - Biuro wolontariatu przy GOK w duchu hasła „wolontariat – ważna rzecz”; - Działalność z zakresu regionoznawstwa przy Raczkowskim Domu Regionalnym; <u>Działalność Koła Ambitnej Młodzieży Raczkowskiej:</u> - Przygotowanie wydarzeń artystycznych; - Pomoc animatorska i artystyczna; - Pomoc organizacyjna i merytoryczna przy opiece nad dziećmi; - Czynny udział w pracach społecznych w ramach Biura Wolontariatu GOK; - Udział w akcjach społecznych uświetniające święta okolicznościowe.
7.	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży.	Urząd Gminy, GOPS, GKRPA, Policja, Placówki Oświatowe, GOK	W ramach tego zadania współfinansowano Szkolne Programy Profilaktyki, oraz inne formy organizacji zajęć pozalekcyjnych, głównie poprzez finansowanie zakupu i usług w ramach tej działalności (m.in. sprzęt sportowy, ferie, inne art. do zajęć pozalekcyjnych, spektakle, sprzęt do zajęć pozalekcyjnych, zagospodarowanie terenów do zajęć pozalekcyjnych, boisko do siatkówki, place zabaw). Wszystkie działania w ramach realizacji zadań pokrywały się z działaniami podejmowanymi w ramach zadania III i dotyczyły głównie zakupu sprzętu i usług w ramach realizacji zadań pozalekcyjnych w szczególności zakupu i montażu urządzeń na obiektach wykorzystywanych do zajęć pozalekcyjnych. Koszt tego zadania wyniósł: 125 863,21zł. Zakupiono materiały profilaktyczne na kwotę – 10 951,18 zł.
8.	Podjęcie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.	GOPS, Placówki Oświatowe, Policja, Kuratorzy	Pracownicy socjalni wydali 5 opinii dot. funkcjonowania rodzica biologicznego oraz przeprowadzili 4 wywiady środowiskowe w celu ustalenia odpłatności rodzica biologicznego za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej. W przypadku dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej pracownik socjalny współpracuje z koordynatorem pieczy zastępczej, jak również z innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny.
9.	Monitorowanie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.	GOPS, Policja	W przypadku rodzin zagrożonych kryzysami i wykluczeniem społecznym podejmowanych jest kilka działań: a) procedura postępowania w przypadku konieczności zastosowania art.12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przez pracowników socjalnych GOPS w Raczkach. W 2023 roku nie było konieczności stosowania tej procedury, w wyniku przemocy nie odebrano rodzinom żadnego dziecka. b) działania wynikające z prac Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Rodzinie. W 2023 roku Zespół podejmował działania w stosunku do 14 rodzin. Grupy diagnostyczno-pomocowe w 2023r. spotkały się w sumie 47 razy. c) wobec rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej GOPS w Raczkach podejmuje działania, których celem jest zapewnienie wsparcia i pomocy w szczególności przez: - analizę sytuacji rodzinnej i środowiska rodzinnego oraz przyczyn powstawania kryzysu w rodzinie; - rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny; - wzmocnienie funkcji rodziny; - podnoszenie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;

			- przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny; - pomoc asystenta rodziny; - pomoc w integracji rodziny. Zgodnie z Programem prowadzono działania względem rodzin tzw. dysfunkcyjnych, jak również w ramach działań profilaktycznych względem rodzin zagrożonych patologią. Adresatami programu są w szczególności rodziny z dzieckiem bądź dziećmi: ✓ przeżywające trudności; ✓ zagrożone sytuacją kryzysową; ✓ umieszczonymi w pieczy zastępczej; ✓ wymagające wspomaganie wychowawczej funkcji, po powrocie dziecka bądź dzieci do rodziny naturalnej.
10.	Wspieranie i promocja inicjatyw lokalnych w zakresie wspierania rodziny i dziecka	GOPS, Placówki Oświatowe, GOK	Działania z zakresu wspierania rodziny, podobnie jak w poprzednich latach, promowali przede wszystkim pracownicy socjalni w trakcie pracy z rodzinami oraz podczas służbowych kontaktów z przedstawicielami instytucji pracujących na rzecz dzieci i rodzin i współpracujących z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Raczkach w ww. zakresie. Realizowane działania polegały przede wszystkim na udzielaniu informacji o idei asysty rodzinnej i rodzin wspierających oraz dystrybucji ulotek dotyczących ww. tematyki. Działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie wspierania rodziny niezmiennie propagowane były również za pośrednictwem Biuletynu Informacji Publicznej.
11	Zapewnienie opieki asystenta rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych	GOPS	W GOPS w Raczkach był zatrudniony asystent rodziny, który współpracował z dwiema rodzinami. Rodziny zostały zobowiązane przez Sąd do współpracy z asystentem. W rodzinie występowały problemy opiekuńczo-wychowawcze, w szczególności: brak umiejętności wychowawczych, brak wyuczonych pozytywnych wzorców wychowawczych, duży dystans uczuciowy w stosunku do dzieci, nadużywanie alkoholu, konflikt pomiędzy małżonkami. Z obserwacji pracowników socjalnych bezpośrednio pracujących z rodzinami wynika, iż na terenie gminy istnieje też konieczność rozszerzenia zakresu wsparcia skierowanego do rodzin dotkniętych przemocą domową czy problemami opiekuńczo – wychowawczymi, m.in. o specjalistyczne poradnictwo, tworzenie grup samopomocowych, organizowanie szkoleń oraz warsztatów, związanych z funkcjonowaniem rodziny oraz prowadzeniem gospodarstwa domowego.
CEL SZCZEGÓŁOWY 3 Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży			
Lp.	Zadania	Realizatorzy	Realizacja zadań
1.	Współpraca ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych	GOPS, Placówki Oświatowe	W skład ZI Gminy Raczek wchodzi m.in. pedagog. W 2023r. pedagog szkolny był członkiem 5 grup diagnostyczno-pomocowych. Szkoły opracowują i prowadzą programy profilaktyczne dla dzieci. Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi zostali objęci wsparciem w postaci udziału w zajęciach wyrównawczych oraz specjalistycznych takich jak zajęcia logopedyczne, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne oraz zajęcia terapeutyczne.
2.	Wspieranie dzieci z rodzin nie posiadających możliwości finansowych w rozwijaniu uzdolnień	Urząd Gminy, GOPS	W roku 2023 pomocą w formie stypendiów szkolnych objęto uczniów z terenu Gminy Raczek. Ze stypendiów socjalnych skorzystało 28 uczniów, 43 uczniom przyznano pomoc w formie stypendium Wójta Gminy Raczek dla uzdolnionych dzieci i młodzieży.
3.	Rozwój i wzbogacanie istniejących programów profilaktycznych i	GKRPA	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych opracowany w konsultacji z Gminną Komisją

	edukacyjnych		Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, uchwalony Uchwałą Nr XXXVII/264/23 Rady Gminy Raczek z dnia 7 lutego 2023r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023 - 2026 Gminny Program jest częścią strategii integracji i polityki społecznej mającej na celu tworzenie spójnego systemu działań profilaktycznych i naprawczych zmierzających do zapobiegania powstawania nowych problemów związanych z alkoholem i narkotykami, zmniejszenia rozmiaru tych, które aktualnie występują oraz zwiększeniu zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami. Program na 2023 rok jest kontynuacją zadań realizowanych w latach ubiegłych.
4.	Organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych	GOK	W 2023 r. w ramach działalności edukacyjnej i animacyjnej realizowane były następujące zajęcia stałe dla odbiorców w różnym wieku: <u>Edukacja kulturalna:</u> - Zajęcia plastyczne; - Zajęcia muzyczne; - Zajęcia z języka angielskiego; - Zajęcia modelarskie; - Gaming; - Zajęcia integracyjne poprzez sport; - Zajęcia dekoracyjne; <u>Zajęcia dodatkowe – płatne:</u> Lekcje gry na keyboardzie i pianinie; Zajęcia fitness i rozciągające SLOW; Zajęcia zumby; Zajęcia ACRO DANCE; <u>Pozostała działalność programowa, w tym realizowana przy współpracy z innymi podmiotami oraz kołami i wolontariuszami:</u> - Szkolny Klub Wolontariusza „Iskra Prometeusza”; - Biuro wolontariatu przy GOK w duchu hasła „wolontariat – ważna rzecz”; - Działalność z zakresu regionoznawstwa przy Raczkowskim Domu Regionalnym; <u>Działalność Koła Ambitnej Młodzieży Raczkowskiej:</u> - Przygotowanie wydarzeń artystycznych; - Pomoc animatorska i artystyczna; - Pomoc organizacyjna i merytoryczna przy opiece nad dziećmi; - Czynny udział w pracach społecznych w ramach Biura Wolontariatu GOK; - Udział w akcjach społecznych uświetniające święta okolicznościowe; Realizacja zadań z zakresu rekreacji odbywała się poprzez organizowanie atrakcyjnego i bezpiecznego wypoczynku dla dzieci i młodzieży w czasie ferii zimowych i wakacji.
5.	Uświadomienie rodzicom i opiekunom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży	GOPS	Mieszkańcy gminy Raczek, w ramach bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego organizowanego przez PCPR w Suwałkach, mogą korzystać z konsultacji indywidualnych.
CEL SZCZEGÓŁOWY 4 Wsparcie rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej			
Lp.	Zadania	Realizatorzy	Realizacja zadań
1.	Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo – wychowawcze pomocy asystenta rodziny	GOPS	W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Raczkach w 2023r. zatrudniony asystent rodziny współpracował z dwiema rodzinami. Rodziny zostały zobowiązane przez Sąd do współpracy z asystentem. W rodzinie występowały problemy opiekuńczo-wychowawcze, w szczególności: brak wyuczonych pozytywnych wzorców wychowawczych, duży dystans uczuciowy w stosunku do

			dzieci, nadużywanie alkoholu, konflikt pomiędzy małżonkami. Pracownicy socjalni GOPS w Raczkach prowadzą pracę socjalną z rodzinami przeżywającym trudności opiekuńczo – wychowawcze.
2.	Świadczenie pracy socjalnej na rzecz rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze	GOPS	Pierwszym krokiem w kierunku skutecznego udzielenia przez Gminę Raczkę wsparcia rodzinom w kryzysie oraz przeżywającym trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej jest diagnoza występujących w nich problemów. Trafnie postawiona diagnoza jest niezbędna do podjęcia decyzji objęcia rodziny właściwą formą pomocy, mającą na celu zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny. Informacje o rodzinach przeżywających kryzys, czy też mających trudności w prawidłowym sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych pozyskują przede wszystkim pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Raczkach. Głównym źródłem informacji są przeprowadzane przez nich rodzinne wywiady środowiskowe, kontakty z rodzinami, w których prowadzona jest wyłącznie praca socjalna oraz kontakty z pracownikami innych instytucji, w tym jednostek oświatowych, ochrony zdrowia, sądu i policji.
3.	Analiza sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem	GOPS, PCPR	Pracownicy socjalni GOPS w Raczkach rozeznawali środowisko lokalne i rodzinne w celu zdiagnozowania potrzeb społecznych rodzin. Na bieżąco prowadzona była praca socjalna, której celem była pomoc osobom i rodzinom w ich funkcjonowaniu w środowisku społecznym.
4.	Monitorowanie sytuacji rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze	GOPS	Pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na bieżąco prowadzą rozeznanie w rodzinach znajdujących się pod ich opieką poprzez: • systematyczną analizę dokonywaną przez 3 pracowników socjalnych dot. sytuacji rodzin, środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinach; • systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną; • stałą współpracę pracowników socjalnych w szczególności ze szkołami, policją, sądem, z przedstawicielami innych instytucji, organizacjami pozarządowymi w celu wymiany informacji, wypracowania wspólnych działań profilaktycznych i kompensacyjnych na rzecz rodzin dotkniętych problemem opiekuńczo-wychowawczym. Ważnym jest kontynuowanie zatrudnienia asystenta rodziny, ponieważ pracownik socjalny nie ma możliwości prowadzenia działań przypisanych asystentowi rodziny, gdyż te działania skierowane na konkretną rodzinę i są działaniami ciągłymi prowadzonymi o różnych porach dnia. Tylko połączenie pracy pracownika socjalnego, asystenta rodziny, ewentualnie kuratora sądowego daje pełen obraz sytuacji rodziny i daje możliwość trafnego zdefiniowania form wsparcia, działań krótkofalowych i długofalowych na rzecz rodziny. Taka praca stwarza możliwość uzyskania mniejszych, bądź większych efektów z rodziną. Rodziny, których dzieci postanowieniem Sądu zostały umieszczone w rodzinach zastępczych lub placówkach opiekuńczo-wychowawczych objęte są działaniami pracownika socjalnego, mającymi na celu takie wsparcie rodziny oraz wzmocnienie jej kompetencji opiekuńczo-wychowawczych w celu umożliwienia powrotu dzieci do środowiska. W przypadku, gdy w rodzinie dochodzi do przemocy Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy powołuje grupy diagnostyczno-pomocowe mające na celu opracowanie indywidualnego planu pomocy rodzinie oraz monitorowanie realizacji planu i podjętych działań.

			Monitorowanie sytuacji rodzin po zakończeniu pracy z nimi prowadzą pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej.
--	--	--	--

2. Źródła finansowania programu

Gminny Programu Wspierania Rodziny w 2023 roku finansowano w ramach:

- środków budżetu Gminy Raczek - środków własnych budżetu samorządu terytorialnego,
- dotacji celowych z budżetu państwa,
- środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł (m.in. programy rządowe).

3. Harmonogram realizacji programu

Realizacja programu odbywała się na zasadach współpracy z partnerami wyszczególnionymi w programie. Zadania były realizowane w sposób ciągły i systematyczny w ramach czasowych objętych programem. Program Wspierania Rodziny w Gminie Raczek na lata 2022-2024 stanowi kontynuację tworzenia systemu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, poprzez zintegrowane i spójne działania na rzecz dziecka i rodziny w Gminie Raczek.

4. Zakładane efekty realizacji programu

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny ma na celu uświadomienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, że ich sytuacja nie musi być trwała. Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być: polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie zjawiska niedostosowania społecznego, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

1. Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.
2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych.
3. Poprawa sytuacji dziecka w rodzinie.
4. Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny i dziecka.
5. Wypracowanie procedury dotyczącej analizy sytuacji rodziny pod kątem zasadności przydzielania asystenta rodziny.

W wyniku realizacji ww. Programu:

1. Nastąpiła poprawa funkcjonowania społecznego dzieci, młodzieży i rodzin ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.
2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych.
3. Wzmocniono więzi rodzinne.

4. Rodziny nabyły umiejętności i zdobyły wiedzę na temat właściwego rozwiązywania konfliktów emocjonalnych, wewnątrzrodzinnych oraz w odniesieniu do dzieci-nabyły one umiejętności właściwego rozwiązywania konfliktów w środowisku szkolnym i grupie rówieśniczej.
5. Skuteczniej i efektywniej korzystano z istniejących zasobów.

5. Monitoring i ewaluacja programu

Ewaluacja będzie oparta na gromadzeniu, analizie i interpretacji danych pozyskanych przez podmioty uczestniczące w realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Raczek.

Wskaźniki osiągnięcia poszczególnych celów:

1. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej (w tym: liczba rodzin, którym przyznano pomoc finansową na zakup artykułów szkolnych, podręczników, itp.).
2. Liczba dzieci korzystających z rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”.
3. Liczba udzielonych stypendiów szkolnych o charakterze socjalnym.
4. Liczba dzieci biorących udział w koloniach.
5. Liczba osób niepełnosprawnych, którym dofinansowano sprzęt ortopedyczny, środki pomocnicze, itp.
6. Liczba rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi objętymi pracą socjalną.
7. Liczba rodzin, które skorzystały ze specjalistycznego poradnictwa.
8. Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny.
9. Liczba dzieci, za które opłacany jest pobyt w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej.
10. Liczba osób, które uczestniczyły w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie.
11. Liczba i forma podejmowanych działań profilaktycznych, edukacyjnych i prozdrowotnych z zakresu uzależnień, przeciwdziałania przemocy, zdrowego stylu życia, itp.
12. Liczba i forma organizowanych zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych.

Monitoringiem programu zajmował się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raczkach na podstawie pozyskiwanych informacji oraz danych ze sprawozdań dostępnych na poziomie gminy oraz informacji uzyskiwanych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań. Celem bieżącego monitoringu była obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawiły się podczas realizacji działań. W przypadku stwierdzenia jakichkolwiek rozbieżności między założeniami a rezultatami, na bieżąco były one weryfikowane i dostosowane do potrzeb grupy docelowej.

V. Potrzeby związane z realizacją zadań w 2024 roku

Budowanie i realizowanie gminnego systemu wspierania rodzin wieloproblemowych jest zbiorem mechanizmów i oddziaływań na rzecz tych rodzin, wyznacza kierunki podejmowania inicjatyw i działań na rzecz wspierania rodzin.

W 2024 roku za kluczowe przyjęto:

- realizowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024 oraz opracowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027;
- realizację i intensyfikację działań profilaktycznych oraz metod pracy z rodziną, mających na celu utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku;
- doskonalenie i rozwój współpracy pomiędzy przedstawicielami instytucji, mających kontakt z dzieckiem i jego rodziną;
- realizowanie i doskonalenie kompleksowego i spójnego systemu wspierania rodziny oraz opieki nad dzieckiem i rodziną poprzez działania Zespołu Interdyscyplinarnego;
- kontynuowanie realizacji zadań, wynikających z programów z zakresu wspierania rodziny;
- zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z opieką i wychowaniem dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, bądź placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Potrzeby związane z realizacją zadań:

1. Doskonalenie i rozwój współpracy pomiędzy przedstawicielami instytucji, mających kontakt z rodziną.
2. Kontynuowanie realizacji zadań, wynikających z programów z zakresu wspierania rodziny.
3. Zwiększenie środków finansowych na zatrudnienie asystenta rodziny, a co za tym idzie zapewnienie środków finansowych na działalność asystenta rodziny jako skutecznej formy wsparcia rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, ponieważ potrzeby w tym zakresie są bardzo duże.
4. Współpraca z PUP w zakresie pozyskiwania aktualnych informacji dot. miejsc pracy.
5. Zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego w szczególności: prawnego, psychologicznego i rodzinnego powinno być świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód na terenie gminy Raczeki.

K I E R O W N I K
 Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
 w Raczkach
Justyna Sadowska-Kurzyna